

SREDNJA AMERIKA

SJEVERNI MEKSIKO

- Zauzima najširi dio države.
- Najveći dio površine ima preko 1.000 m nadmorsku visinu.
- U sjevernom Meksiku karakteristične su prostrane planinske visoravni – bolsoni.
- Razlikuju se istočni i zapadni dio regije.
- Zalivska strana je manje visoka, manje sušna i otvorena prema moru, dok je pacifička strana zatvorenija, sušnija i ima izražene pustinske osobine.
- Regija je slabije naseljena, stanovništvo je uglavnom naseljeno oko rudnika.
- Glavne privredne aktivnosti su zemljoradnja, stočarstvo i rudarstvo.

- U unutrašnjosti regije gaji se kvalitetniji pamuk, pšenica, kukuruz i drugo.
- Na istočnim padinama Zapadne Sijera Madre, nalaze se bogata nalazišta srebra, zlata, gvožđa i bakra, gdje je nastao stari rudarski grad San Luis Potosi, oko kojeg se dobro razvila i poljoprivreda.
- Najznačajnije privredno područje je oko *grada Monterreja*.

SREDNJI MEKSIKO

- Regija visokih planina, u kojoj mnogi vrhovi prelaze visinu od 4.000 m.
- Ovdje se dižu i poznati visoki vulkani, Popocatepetl – 5.452 m i Orizaba – 5.700 m.
- Njihove visoke i plodne površine najbolje su kultivisane u čitavom Meksiku.
- Dobro uspijevaju kukuruz, pšenica i voće.
- Rudna nalazišta su bogata i nalaze se po ivičnim planinskim masivima.
- Naročito su značajna nalazišta srebra.
- Najviša i najprostranija visoravan je Anauak, na kojoj se razvio glavni grad Meksiko Siti.
- Grad leži na visini od 2.250 m.

JUŽNI MEKSIKO

- Razlikuje se od regije sjevernog i srednjeg Meksika.
- Klima je izrazito tropska.
- U pejzažu preovlađuje gusta, uvijek zelena šuma.
- Privredno je najvažniji prelazni pojas između tierra caliente i tierra templada, u kome uspijevaju kulture kafe, šećerne trske, duvana i kukuruza.
- Posebnu prirodnu pokrajinu čini poluostrvo Jukatan.
- Na sjeverozapadnom dijelu poluostrva razvio se jedini veći grad Merida.
- Ovde je nekada cvjetala civilizacija Maja.
- Istočna obala je najizolovanija i najnezavisnija.

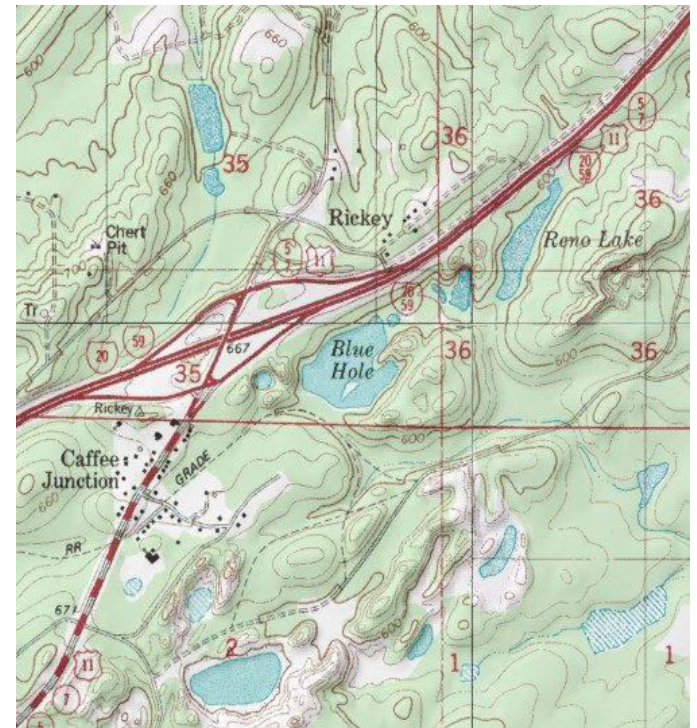
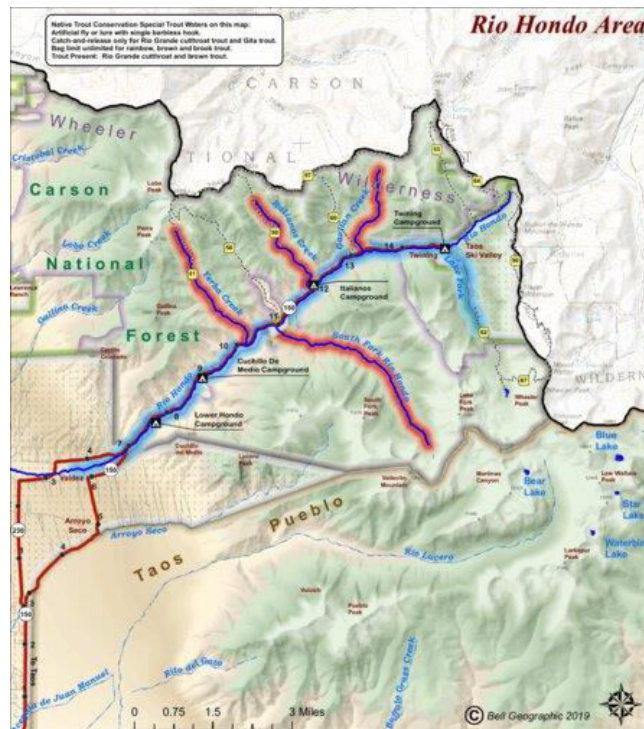

Belize

- Belize obuhvata manji, istočni dio Jukatanskog poluostrva, na kojem preovlađuje nizijski i najvećim dijelom močvarni tereni.
- Ravnice se nalaze na nadmorskoj visini između 50 i 100 m.
- Južnim dijelom dominira planinski greben Maja Planina visine 1.120 m.n.v.
- Ambergris Kej je 40 km dugačko ostrvo, obraslo tropskom šumom i mangrovom.
- Manji turistički centar je San Pedro.
- Belize ima vlažnu tropsku klimu. Sjeveroistočni pasati donose obilne padavine.

- Padavina ima između 1.800-2500, a na istočnoj strani izluči se 4000 mm.
- Najduže su rijeke Hondo 250 km, granična rijeka prema Meksiku i Belize 290 km.
- **Blue Hole** je slikovito jezero.
- **Kroked Tri** je prirodni rezervat u sjeverozapadnom dijelu države.

Istorijsko geografske osnove razvoja

- Belize je u periodu između III i X vijeka bio dio visoke Majanske kulture s brojnim državama i gradovima.
- U XVI vijeku Španija je ovo područje uključila u kapetanat Gvatemalu.
- Nakon raspada španske imperije Gvatemala je morala 1859. da prizna britansku suverenost nad Belizeom.
- Posle Drugog svjetskog rata, počeo je da jača pokret za nezavisnost, tako da je 1981. godine Velika Britanija priznala nezavisnost Belizea.

- Stanovništvo po rasnoj pripadnosti čine mestici 44%, kreoli 30%, indijanci 11%, bjelici 4% i ostali.
- Po vjerskoj pripadnosti stanovnici su katolici 61,7% i protestanti 28,9%.
- Belize ima 272.945 stanovnika.
- Gustina naseljenosti iznosi 12 st/km².
- Glavni grad Belizea je Belmopan koji ima 8.300 stanovnika.
- **Altun Ha** su iskopine majanskog grada sjeverno od grada Belizia.
- **Karakol** su ostaci velikog Majanskog grada.

GEOGRAFSKO EKONOMSKE ODLIKE

- Sve do 60-tih godina XX vijeka glavni izvor prihoda bilo je drvo, a zatim je preovladala poljoprivreda.
- Najvažnija djelatnost je poljoprivreda koja zapošjava 24,7% radne snage.
- Najznačajniji poljoprivredni proizvodi su šećerna trska, banane, pomorandže.
- Što se tiče ruda Belize ima samo *manja nalazišta boksita i zlata*.
- Od idustrije je *najrazvijenija prehrambena industrija*.
- Turizam je druga najvažnija privredna djelatnost.
- U izvozu Beliza *najvažniji su drvo, šećer, riba i citrusi*.

- **Gvatemala** je najzapadnija država prevlake.
- Graniči se na zapadu i sjeveru sa Meksikom, na istoku se graniči sa Belizeom i izlazi na Karipsko more, odnosno zaliv Honduras, na jugoistoku sa Hondurasom i Salvadorom, dok južnom stranom izlazi na Pacifički okean.
- Površina – 108.890 km².

- U južnom dijelu Jukatanskog poluostrva prostire se pokrajina Peten, koja zauzima 1/3 državne teritorije.
- Na karipskoj obali pruža se močvarna ravnica.
- Na sjeveru se nalaze najviše planine.
- Duž pacifičke obale pruža se plodna nizija od vulkanskog zemljišta, koja je široka oko 60 km.
- Gvatemala ima tropsku klimu, ali njene klimatske odlike zavise od nadmorske visine.
- Sjeveroistočni pasati donose obilne padavine čitave godine od 3.000 – 5.000 mm.

- Na pacifičkoj strani teku kratke i strme rijeke.
- Sve veće rijeke teku prema Karipskom moru.
- Najznačajnije rijeke Gvatemale su Motogna, Ušumakinta, Dulče, Poločik...
- Alitlan je slikovito jezero površine 128 km².
- Jezero Izabel je najveće jezero u zemlji sa površinom od 800 km².
- Najplodnija su vulkanska zemljišta na visoravni, kao i zemljišta pored obala Tihog okeana.

ISTORIJSKO GEOGRAFSKE OSNOVE RAZVOJA

- U pokrajini Peten, na sjeveru, bila je kolijevka majanske kulture.
- Španci su iz Nove Španije 1523. godine osvojili područje današnje Gvatemale.
- **1821. godine Španci su proglasili nezavisnost Gvatemale.**
- Gvatemala ima 14.280.596 stanovnika.
- Po rasnoj pripadnosti stanovništvo čine indijanci 45% i tzv. ladinosi 45%.
- Po vjerskoj pripadnosti stanovnici su katolici 80% i protestanti 19%.

- Gustina naseljenosti iznosi 18 st/km².
- Najveći broj živi u planinskom središnjem dijelu zemlje, gdje je gustina naseljenosti oko 300 st/km².
- Glavni i najveći grad je Gvatemala sa 1.053.100 stanovnika, ostali veći gradovi su Vilja Nueva i Kljezaltenango.
- Eskipulas je važan hodočasnički kraj u istočnom dijelu države.
- Tikal je nekadašnji majanski grad na južnom dijelu Jukatanskog poluostrva.

GEOGRAFSKO EKONOMSKE ODLIKE

- Gvatemala je 70-tih godina XX vijeka imala jaku ekonomiju i bila industrijski najrazvijenija srednjoamerička država.
- Zbog građanskog rata privreda je 80-tih godina XX vijeka oslabila.
- Najznačajnija privredna djelatnost je poljoprivreda, koja zapošljava 58% radne snage.
- Najvažniji proizvod je kafa i po njenoj proizvodnji zauzima sedmo mjesto na svijetu.
- Drugu važnu izvoznu kulturu predstavljaju banane.

- Rudarstvo je slabo razvijeno jer nema nalazišta ruda.
- Po ostvarenoj proizvodnji najznačajnija je prehrambena industrija.
- Najznačajnije luke su Puerto Barrios na Karipskom moru i Puerto Kvetzal na pacifičkoj obali.
- Najpoznatija ljetovališta su San Hose i Likin.
- Privredom Gvatemale dominira United Fruit kompanija.

- **U regionalnom pogledu** Gvatemala se ističe velikom raznolikošću.
- Na istoku je rijeka doline Motague, sušna i polupustinjska.
- Susjedna uzvišenja su pod tropskom šumom, koja postaje gusta na sjeveru u pokrajini Peten.
- Najbolje zemljište i najpovoljnija klima nalazi se na visoravnima između 350 i 1700 m.n.v.
- Tu se nalazi i glavni grad Gvatemala.

Honduras

- Honduras se prostire između Karipskog mora na sjeveru i Tihog okeana na jugu.
- Graniči se na zapadu sa Gvatemalom, na jugozapadu sa Salvadorom, dok jugoistočnom stranom izlazi na Tihom okeanu.
- Na istoku se graniči sa Nikaragvom i sjevernom stranom izlazi na Karipsko more.
- Površina – 112.090 km².

- Honduras je pretežno brdovita zemlja, 50% teritorije je na nadmorskoj visini iznad 900m.
- Obala na Karipskom moru duga je 646 km, a na Tihom okeanu 64 km.
- U zapadnom dijelu preovlađuju visoke planine visine 100 – 1.800 m.
- U istočnom dijelu nalazi se više uporednih planinskih lanaca.
- Na karipskoj obali nalazi se uska, močvarna ravnica.
- Honduras ima tropsku klimu.
- Srednja godišnja temperatura vazduha iznosi 21°C.

- Tihookeanske rijeke su kratke, a na Karipskoj strani najveće su Olua 420 km, Aguar 240 km, Patuka 320 km i Koko 780 km.
- Najplodnija su vulkanska zemljišta u središnjim dijelovima zemlje.
- Šume pokrivaju 28% teritorije.
- **Piko Bonitoje** nacionalni park, površine 1.125 km².
- **Rio Platan** je biosferski rezervat na Moskitskoj obali, površine 5.200 km².

ISTORIJSKO GEOGRAFSKE OSNOVE RAZVOJA

- Kristofer Kolumbo je 1502. godine stigao na rt Honduras i zemlju podredio španskoj kruni.
- **1838. godine Honduras postaje nezavisna republika.**
- Honduras ima 6.823.568 stanovnika.
- Po rasnoj pripadnosti preovlađuju mestici 87%, indijanci 6% i bijelaca ima 2%.
- Po vjerskoj pripadnosti stanovici su većinom katolici 92% i protestanti 8%.
- Španski je zvanični jezik i govori ga najveći broj stanovnika.
- Honduras je slabo naseljena zemlja, gustina naseljenosti iznosi 59 st/km².

- Najveći glavni grad Hondurasa je Tegusigalpa sa 1.127.600 stanovnika.
- Ostali veći gradovi su San Pedro Sula, La Keiba i Puerto Kortes.

GEOGRAFSKO EKONOMSKO ODLIKE

- Honduras je jedna od najsiromašnijih i privredno najnerazvijenijih zemalja američke prevlake.
- Privredu Hondurasa karakteriše agrarna proizvodnja, zatim šumarstvo sa plemenitim vrstama tropskog drveta.
- Poljoprivreda je najznačajnija privredna grana i zapošljava 39,2% stanovnika.
- Honduras ima bogata nalazišta rude gvožđa, olova, cinka, antilopa.
- Industrija je slaba i nerazvijena.
- Turizam je dobro razvijen, najposjećeniji je nekadašnji majanski grad Kopan.

REGIONALNI PREGLED

- Sjeveroistočni dio zemlje je ravnica koja je slabo naseljena i privredno slabo iskorišćena.
- Sjeverozapadno primorje i unutrašnjost zemlje predstavlja uglavnom planinsko zemljište.
- Planine obiluju rudama obojenih metala.
- Na jugu se nalaze plodne visoravni sa sušnom klimom.
- Privredni centar regije je i glavni grad države je Tegucigalpa.

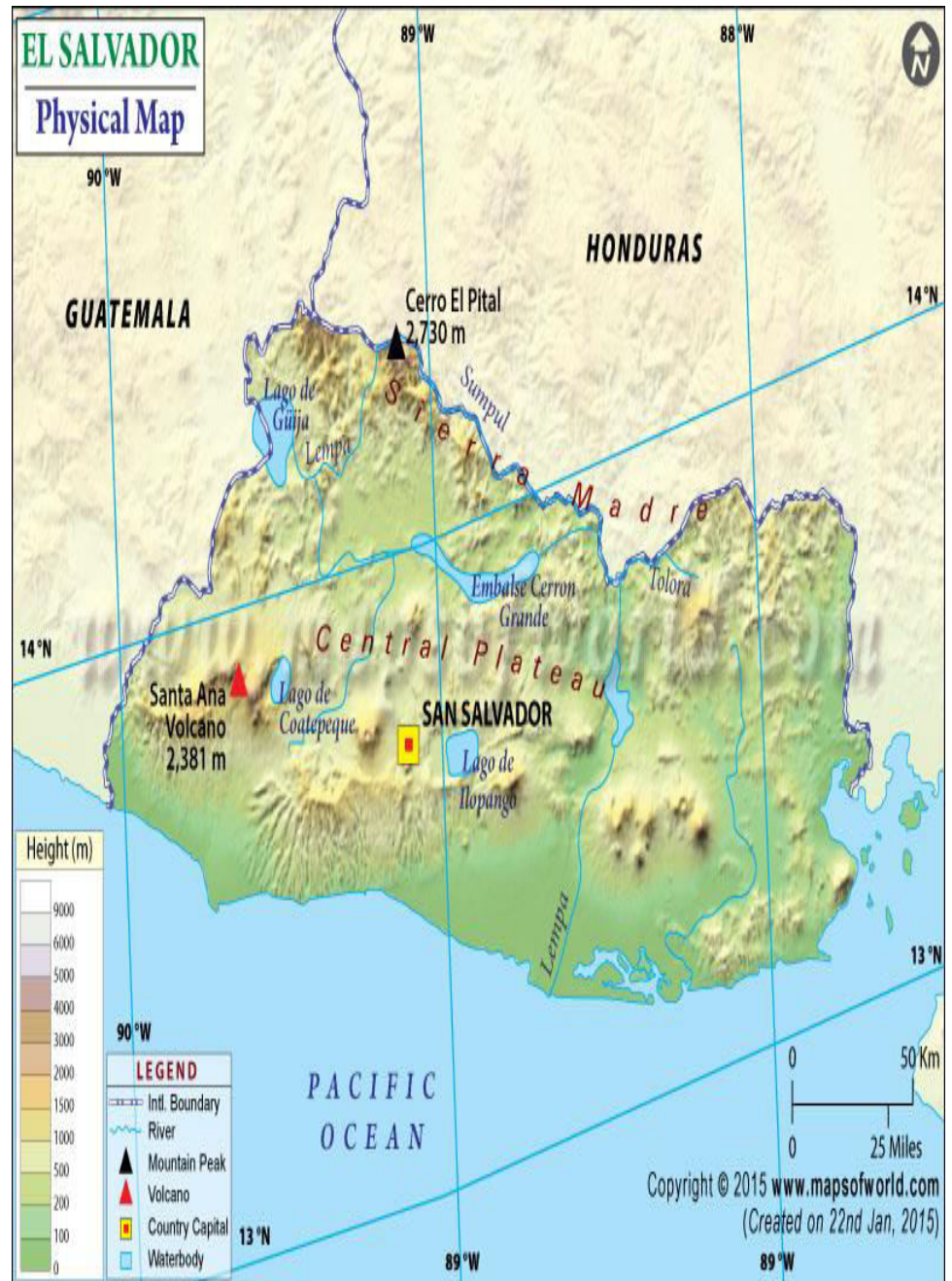

Salvador

- Salvador se nalazi na obali Tihog okeana.
- Jedina je država u regionu koja nema izlaz na Karipsko more.
- Graniči se na zapadu sa Gvatemalom, na sjeveru i istoku sa Hondurasom i južnom granicom izlazi na Tihom okean, preciznije na njegov zalih Fonseka, koji dijeli sa Nikaragvom i Hondurasom.
- Površina – 21.040 km².

- Veći dio države je brdovit.
- U središnjem dijelu između dva planinska lanca pravca zapad – istok nalazi se niz planinskih kotlina i visoravan na nadmorskoj visini 1000 – 1500 m.
- Na sjeveroistoku se iznad njih dižu do 2.500 m visoka brda od starih vulkanskih stijena.
- Najviša tačka u zemlji je vulkanska kupa Santa Ane na 2.385 m.n.v.
- U Salvadoru vlada tropska klima, koja je umjerena u unutrašnjosti zbog visine.

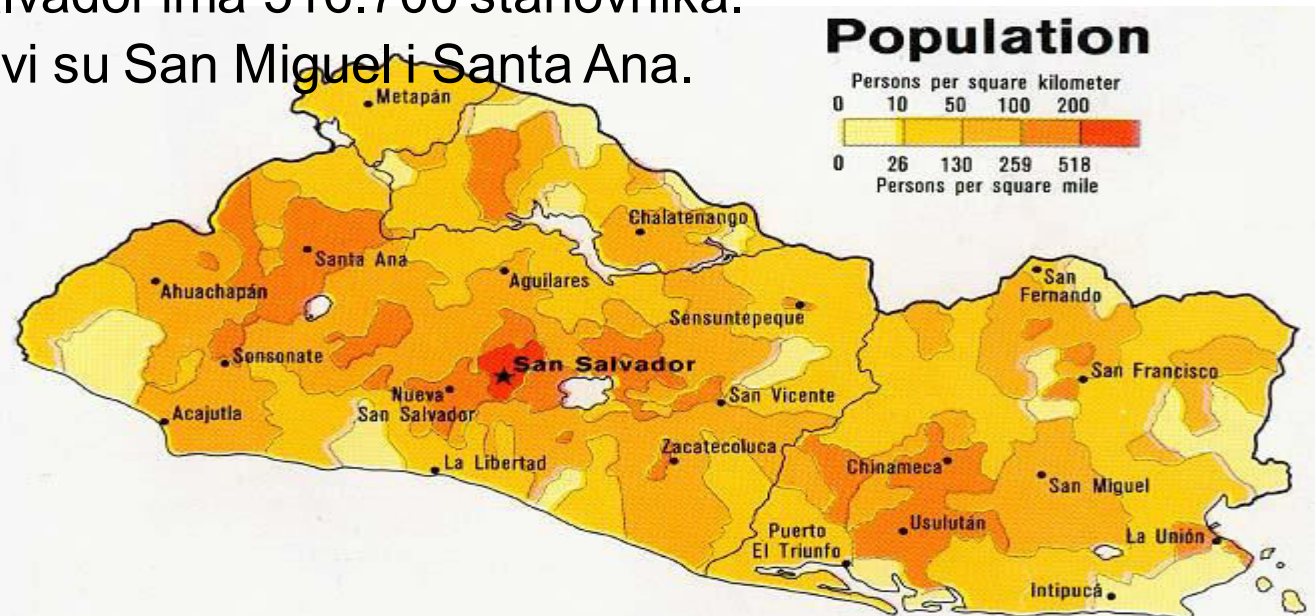
- Nekoliko manjih rijeka prolazi kroz teritoriju Salvadora i uliva se u Tihí okean, uključujući Goaskoran, Džiba, Torola, Paz i Rio Grande de San Miguel.
- U vulkanskim kraterima formirana su manja jezera kao što su Ilopango, površine 70 km² i Koateperve 26 km².

ISTORIJSKO GEOGRAFSKE OSNOVE RAZVOJA

- Teritorija Salvadora od 100-te do 1000-te godine pripadala je majanskom kulturnom krugu.
- U periodu od 1524. do 1525. godine španska ekspedicija osvojila je veći dio današnjeg Salvadora.
- Pošto zemlja nije imala nekih posebnih bogatstava, naseljavanje Španaca u kolonijalnom periodu bilo je sporo.
- ***Zajedno sa ostalim španskim područjima Salvador je 1821. godine proglasio nezavisnost.***
- ***Godine 1841. proglasio se samostalnom republikom.***

- Salvador ima 6.587.541 stanovnika.
- Po rasnoj pripadnosti stanovnici su većinom mestici 88%, ostali su Indijanci 9% i bijelci 2%.
- Po vjerskoj pripadnosti najbrojniji su katolici 78% i protestanti 17%.
- Zvanični jezik je španski.
- Salvador je najgušće naseljena zemlja Prevlake.
- Gustina naseljenosti iznosi 308 st/km².
- Najveća koncentracija stanovnika je u glavnom gradu i njegovom širem području.
- Sam grad San Salvador ima 516.700 stanovnika.
- Drugi važni gradovi su San Miguel i Santa Ana.

GEOGRAFSKO EKONOMSKE ODLIKE

- Privreda koja se zasnivala na izvozu poljoprivrednih proizvoda i industriji, za vrijeme građanskog rata je dosta slabila i održala se samo zahvaljujući velikoj neposrednoj pomoći SAD-a.
- Najznačajnija djelatnost je industrija koja zapošljava 18,9% radne snage, dok poljoprivreda zapošljava 27,4% radne snage.
- Najznačajnija izvozna kultura Salvadora je kafa u zapadnom dijelu države i šećerna trska na jugozapadu.
- Šume daju skupocjene vrste drveta, kao mahagoni, kedarorah. Salvador je poznat po balsamovom drvetu.

- Salvador nema većih rudnih nalazišta.
- Posle rata obnovljena je i nekadašnja industrija.
- Najvažnije su prehrambena, duvanska i hemijska kao i industrija građevinskog materijala.
- Najvažniji industrijski centri su Salvador, Santa Ana i San Miguel.
- Turizam nakon završetka građanskog rata polako oživljava, godišnje Salvador posjećuje 181.000 stranih turista.

REGIONALNE OSOBENOSTI

- Povoljni prirodni uslovi središnje površi privukli su agrarno stanovništvo pa je ona najnaseljenija i ekonomski najvažnija regija Salvadora.
- Tu se prostiru veliki agrarni posjedi sa kulturama kafe, duvana i drugih izvoznih proizvoda.
- Na mnogobrojnim mjestima gaje se pretežno kukuruz i pšenica za domaću upotrebu.
- U ovoj regiji razvio se najveći i glavni grad države San Salvador i nedaleko od njega drugi veliki grad Santa Ana.
- U tropskom primorju koje je mnogo rjeđe naseljeno gaji se pretežno šećerna trska, pirinač i pamuk.

